

BÁJAI UJSÁG

Fek.
Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára
Budapest

SZERKESZTŐ: DR. MAMUSICH JÓZSEF
BAJA, GRÓF ZICHY EÖDÖG-TÉR 8
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként délután 2 órakor

A tekintély

Irla Rusztak Károly

Bus magyar életünk súlyos terhe, tenger gondja nagyon megtorpantotta, nagyon megviselte a lelkünket. A legkisebb új nehézség már elkecsereedett növel, a legjobb szándéku tanács már nemtörődömséget fokoz, a legszelidebb bírálat már ellenkezést fakaszt.

Nemcsak, hogy nem akarunk megérteni senkit és semmit, de tudatosan, vagy tudatlanul félremagyarázunk mindenkit és mindent.

Még a régi jó idők visszasíró emlegetésében, a mai állapotokért való felelősség megállapításában, a könnyelmű és kiméltelen bírálatokban, a lehetetlen és keresztülvihetetlen tervek kitermelésében, tehát ezekben a ma mindnyájunkkal közös megnyilvánulásokban is kereszteljük egymást gondolataink.

Elvakultak vagyunk magunkkal és elfogultak másokkal szemben. Mostoha sorsunk, mindennapi kenyérérti küzdelmünk türelmetlenül önzökké tett bennünket. Csak az „én“ láthat jól. Csak az „én“ bírálhat igazságosan. Csak az „én“ gondolkozhat okosan.

Bomlott társadalmi és nemzeti életünknek ez a jellegzetes vonása és ez a legnagyobb terheltége. Mindenki a maga esze, akarata után akar járni és akar másokat is járatni. Az „én“ akarata az érvényesülését megköveleljük, de a mások akarata előtt meg nem hajlunk.

Soha annyi meg nem értés, eldurvult, ellenségeskedéssé fajult vitatkozás nem volt, mint mostanában. És soha annyi kiméltelen és tisztetlenség kritikával és intézményekkel szemben nem hangzott el, mint napjainkban. A legönzetlenebb törekvés mögött nemtelen érdeket látunk. A legnemesebb szándék mögött egyéni történetet sejtünk. A legbecsületesebb munka háttérben piszkos panamát keresünk.

És ezen, az egyénnel szemben gyakorlatban levő irgalmatlan és durva kritika nyilvánul meg hatóságokkal, törvényekkel és rendeletekkel szemben egy-

aránt. A legmagasabb méltóság, a legbőlesebb törvény, a legüdvösebb rendelet sem kivétel. A mindenhez jobban értés jelszavával lekicsinyelünk, a megfelelőbb rátermettség tudatával lebíralunk, a jól értesültség telelőtlen hangoztatásával meghurcolunk mindent és mindenkit. Rang, vagyon, állás, társadalmi helyzetre való kivétel nélkül mindannyian. Az érdek, a pártállás, az egyéni rokon- vagy ellenszenv csak a szereplők nevét változtatja. Az eredmény mindig, mindenütt a tekintély rombolása, a tekintély hatásának, erejének a csökkentése.

Már a háboruban megkezdődött a tekintély nünös lejáratása, fokozódott a forradalomban, kommünben és teljes erővel tombol az u. n. békeszerződés óta. Bizonyosságul — úgy vélem — annak, hogy a szabad-

elvű sajtó, a napi politika csak kirobbantói, élesztői voltak ennek az áldatlan állapotnak. A tulajdonképeni ok a szerencsétlen magyar sors, a rettenetes gazdasági helyzet Az életért, a családjáért, a kenyérért, a cipőért való keserves küzdelem, a nyomorúság, a kétségbeesésig feszített idegek. A életsors igazságtalanságainak, az erkölcsi világ kilengéseinek, a társadalmi új elhelyezkedés kirívóságainak, a vagyonhoz jutás szertelenségeinek élesebb, általánosabb meglátása. És mindezekkel szemben a törvények erejevesztettsége, a rendelkezések tömkelege és a hatóságok tehetetlensége.

A tulfeszített idegrendszer nem belátó, nem elfogulatlan, nem jámbor. Az agyonhajszolt lélek lázong, követel, vádol és tetemre hív. Ném féli, nem védi, hanem felőrli a megmaradt ér-

tékeket is. Pedig nekünk oly kevés maradt, hogyha még ezek is fölemésztdőnek, akkor nincs, ami megmentsen, nincs, ami talpraállítson.

A tekintély, a tekintélytiszteltet, az államfentartó értékek egyik legértékesebbje. Álljunk meg hát a lejtőn és ne engedjük tovább zülleszteni. Mert, ha bizonyos is, hogy a tekintély visszaállítását, a tekintély elismerésében és megbecsülésében rejlő nagy értékek teljes birtoklását csak a gazdasági helyzet jobbrafordulása, a létért való küzdelem idegfeszültségének megszűnése hozhatja meg, éppen olyan bizonyos az is, hogy ez lassu és igen hosszadalmas folyamat. Ezt a gyógyulási folyamatot azonban nem szabad tétlenül nézünk. Annak siettetése mindnyájunknak elsőrendű kötelessége.

Rosszul áll a bajai szegényügy.

Igen csekély a gyűjtés eredménye, — Sok kívánni valót igazol az első esztendő beszámoló

Júniusban egy esztendője múlt, hogy az egy mintára megszervezett szegénygondozás Baján megkezdődött. P. Oslay Oswald a magyarországi Szent Ferenc Rend Kapistán Tartományának főnöke foglalkozott a mai szegénygondozás eszméjével olyan alakban, ahogyan az megvalósíthatónak bizonyult.

A nagytekintélyű főpap nemes lelkesedése irítottta el régös útján a kivihetetlennek látszó eszmét és bizony sok kavicsot, sok göröngyöt kellett megjárnia csak a tervnek magának, nem is szólva arról a heroikus küzdeletről, amit azóta kell megvívnia az ügynek, hogy csak ugyan sikerült keresztülvinni. Nemcsak másutt, Baján is sok nehézségbe ütközött a szegénygondozás mai alakjának életréhvása és talán még többre felszíneltartása.

Annál érthetőbb, hogy ez az egy esztendő forduló komoly jelentőséggel bír a szegénygondozás szempontjából. Jelentős már azért is, mert ígéret arra, hogy az ügy, ha sikerült az első megállíog elvinni, tovább is előbbre halad és valamikor a várt eredményhez vezet.

A szegénygondozás átfogó és könnyebb intézésére alakult városi szegényügyi bizottság tegnap délelőtt

tartotta ülését a városházán. A nagy érdeklődéssel kísért ülésen dr. Puskas Dezso helyettes polgármester elnökelt.

A bizottság beszámolt a szociális közigazgatás női szervezetének mai munkájáról, a működés eredményéről s főként arról, hogy a társadalmi gyűjtések adományából havonta mekkora összeg folyt be.

Egyértelműen megállapították, hogy a befolyt összeg nagyon csekély. Bajánál nem nagyobb és nem gazdagabb városok az összeg háromszorosát is összehozták.

A bizottság ismételtén összeállítja a közsegélyezésre utaltak névjegyzékét. Újabb környezettanulmányok segítségével megállapítják és módosítják a segélyezés mennyiségét.

Ennek intézésére mintegy két hét múlva megint összehívják a bizottságot.

Több különböző apró indítvány megvitatása után megállapodtak abban, hogy körülbelül egynegyed évenként tartják a bizottsági üléseket. Ily módon az időszakos változásokat megfelelően slintézik és az esetleges módosításokat a kívánalmak szerint eszközölik. A környezettanulmányokat elsősorban alapos helyszíni szemle útján a gondozó nővérek

végzik. Megállapításukat, illetőleg jelentéseiket a közigazgatási hatóság bírálja felül. Ugyancsak a közigazgatási hatóság dönt a közsegélyezésre utaltság kérdésében és annak mértékét, illetőleg megoldási módját is az határozza meg.

A szegényügyi bizottság azok számára, akiket a tisztifőorvosi vizsgálat még munkabíróknak itél, első sorban munkakalmat szerez. Szükséges ez, mert a beérkező havi gyűjtés összege nem éri el azt a fokot, amit kellene.

A havi gyűjtés összege átlag alig 1500 P re emelkedik. Nagyon sokan éppen a tehetősebbek közül alig-alig járulnak valamivel a gyűjtés összegéhez. Mint a bizottság is sajnálattal megállapította, az önkéntes nemeslelkű adományozók közül soknak a neve elenyészően csekély összeggel szerepel. Mintha nem az ügy természetének megfelelő komolysággal kezelnék a kérdést. Nem éppen a szegényebekről beszélünk. Akárhány zavartan odanyújtott 10—10 filléres adomány több, őszintébb köszönetet érdemel, mint az 1—2 pengősek, — noha ez sem jelent sok segítséget, mert a tulajdonosa jobban megérzi a hiányát. Sok esetben a pengősek váltanak ki megütközést, mert igaz az, hogy nyomor van, de többnyire ott, ahol már napokkal előbb kikészítik a 20—40 filléreseket. Félre is rakják, mert könnyen megtörténhetik, hogy elfogy és nem kerül a helyébe másik.

A magyar textilgyárak rendelik a legtöbb textilgépeket Svájcban

A svájci évtizedes minőségi cikketek produceri iparnak egyik fontos centruma a zürichi főpartvidéke, ahol a híres svájci textilgyárak nagyrésze dolgozik. Horgen, Rütli, Uster, Uwil a főhelyei ennek az érdekes, hosszú idő óta verhetetlennek bizonyult iparnak.

A krízis ezeken a vidékeken is érezteti lassan a hatását. A rendelések a kontinentális textilválság következtében egyre kisebb számban futnak be. A már hosszú idő óta a kapacitás alacsony percentjával dolgozó gyárak, ha a rendelési állomány megfelelő mértékben dolgozhatnak, már régen nagy részben leállították volna üzemüket. Azonban ezek a gyárak nem eresztetik szívének a szakképzett, évtizedeken át szüntető ehhez a speciális munkához asszimilálódott munkásgárdájukat.

Egyre tehát csak azokat engedik el, akik éppen maguk orientálódnak más ipar és más ország felé és az egész zürichi főpartvidékre rakatára dolgozik.

Örvendős jelenség és a magyar textilipar erősségének tükröje, hogy a magyar rendelések futnak be aránylag a legnagyobb számban és a legzavartalanabban a zürichparti gépgyárakhoz. A textil dekonjunktura tengerében erős üzletnek bizonyul a magyar textilipar, amely rendel és fizet. Ezt pedig a svájci textil gépipar kevés európai fogyasztójáról mondhatja el.

Különböztetendők arról, hogy a dekonjunktura nyomása alatt az egyik svájci fiatal textilgyár, mely Olaszországból költözött ide és szövészekkel próbálkozott, visszahúcolódik Comoba.

Palotaforradalom a Kisebbségek Konferenciáján az Alliance Izraelita diktatúrája ellen

A „Magyar Külpolitika” című budapesti folyóirat, amelyet az örökérvényű revízió örökéletű mandarinjai szerkesztenek, írja a következőket:

„Értesülésünk szerint az angol Balkán-bizottság nemrég érintkezésbe lépett a szerbiai kisebbségek emigrált vezéréivel, a kiktől részletes, tárgyilagos információt kért a kisebbségi sorsban élő testvéreikről. Ugyanakkor felhívta az angol kormány figyelmét arra, hogy a balkáni helyzet veszélyezteti a világbékét és sürgős nemzetközi intervencióra van szükség.

Kétségtelen, hogy a kisebbségi probléma iránt való ezt az érdeklődést nagymértékben fokozta éppen a szerb kisebbségi csoportoknak fellépése, úgyhogy ezt az esztendőzt a szerb diktatúra ellen való akció esztendőjének lehet nevezni.”

„Kryevics, az emigrált horvát vezér két alkalommal is felkereste a Nemzetek Szövetségének Főtitkárságát petícióval, melyekben a Macesek pöréről s a horvátok siralmas helyzetéről tett részletes jelentést. A petíciókat azonban csak mint információs anyagot kezelhette a Nemzetek Szövetsége, mert a horvátok nem tartoznak a kisebbségek közé s így sérelmeiket a Kisebbségi Osztály egyáltalán nem teheti tanulmány tárgyává.”

„Amellett Kryevics úgyszólván megszerkesztett kommunikékat ad ki a Genfben levő sajtutósitók részére, melyeknek, ha egyelőre pozitív eredményük nincs is, mégis nagy jövőt jósolhatunk. A „GRIC” — ez a bulletin címe — két nyelven jelenik meg, franciául és németül s a kiadásért Iván Kodanic felelős. Rövid, távirati stílusban írt

tudósításainak két hivatásuk van: egyrésztől információképpen szolgálhatnak a Nemzetek Szövetsége Kisebbségi Osztályának, mely eddig csak szerb hivatalos körökből szerezte be információit, másrésztől pedig a napisajtót is felvilágosítja a szerbiai helyzetről.”

„A szerbiai helyzet felbomlással fenyegeti a Kisebbségek Nemzetközi Konferenciát is, Wilfan, az elnök, aki az olaszországi szlovén kisebbségeket képviseli, elfogadta a konferenciával azt az elvet, hogy csak a kisebbségeket tartalmazó államból jövő képviselők vehetnek részt a konferencián. Ezzel a feltétellel akarták ugyanis megakadályozni azt, hogy a különféle emigrációk beleavatkozzanak a kongresszus működésébe. Jelenleg azonban az a helyzet, hogy Wilfan már három éve nem mehet vissza Olaszországba, tehát kimeríti az emigráns fogalmát alkotó összes feltételeket.”

Ezt a körülményt akarják felhasználni a szerbiai bolgár kisebbségek képviselői is arra, hogy magukat a kongresszuson képviseltesék. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy miután a szerb kormány arra a hivatalos álláspontra helyezkedett, hogy a jugoszláv állam keretén belül élő bolgárok mind szerbek s hogy jugoszláv területen nincsenek bolgár kisebbségek, Wilfan indítványára a kongresszus ezt a kisebbséget nem létezőnek tekintette és jelentkező képviselőit nem vette fel a tagok sorába. Ha a kongresszus szeptemberi ülése alkalmával sem fog elintéződni kedvezően a felvételi kérdésük, a bolgár kisebbségek képviselői akciót indítanak egy újabb kisebbségi kongresszus megszervezésére,

mely viszont a szerb kisebbségek képviselőit fogja kizárni tagjai sorából. Ismeretes, hogy a lengyel kisebbségek máris kiléptek a kongresszus kebeléből, mert a német befolyást nem helyeselték. A tervbe vett új alakulat megszervezése esetén a Wilfan elnöksége alatt álló csoport lényegesen veszítene jelentőségéből, ami, egyesek véleménye szerint, a kisebbségek érdekeinek nem is lenne ártalmára.”

„Nagy feltűnést keltett az a petíció is, amelyet a szerb diktatúra ellen adott be a Főtitkársághoz szerb állampolgárságu, de az albán kisebbségekhez tartozó három ferencrendi barát, Don Bisak János, Don Kurti István és Don Gashi Lajos a jugoszláviai egyház nevében fordultak a Nemzeti Szövetséghez, annak sürgős közbelépését kérvén az ottani katolikusok érdekében. A petíció már csak azért is fontos, mert ez az első esett, amikor az albán kisebbségek szerb területéről adnak be petíciót. Eddig ennek a kisebbségnek az érdekében csak az albán emigráció lépett közbe, most azonban szerb területen élő kisebbségi vezetők vettek maguknak bátorságot arra, hogy híveik érdekeit a Főtitkárság előtt képviseljék. A petíció főként a szerb hatóságok által meggyilkolt Csetchov ferencrendi barát ügyét tárgyalja.”

A „Magyar Külpolitika” ez észrevételeit a nemzeti kisebbségek európai szervezetének válságáról figyelemreméltó adatokkal egészítheti ki a „Bajai Ujság”:

Mindjárt a világháború után sokan foglalkoztak a kisebbségek megszerzésének gondolatával, ezek közt Radics István a horvát parasztság vezére. Ezek a kísérletek azonban hajótörést szenvedtek azoknak az európai kormányoknak az ellenállásán, amelyek birtokállományukon nagy tömegű kisebbségeket tartottak tömlőcben, de megtörték a nagy pénzhatalmasságok és ipari körök ellenállásán is, amelyek Európa békéjét féltették a mozgalomtól.

Az „Alliance Izraelite” párisi központja élénk figyelemmel kísérve ezeket a megmozdulásokat, amelyek kezdeményezőit nem tartotta a célra megfelelő embereknek.

A zsidó szervezet, amely a kisebbségek védelméről szóló ötletet átnyújtotta az Európában partraszálló Wilsonnak, régóta tisztában volt azal, hogy micsoda tömeget képvisel a negyvenmilliónyi cserbenhagyott, anyaországától eltépett európai. Mint a zsidó kisebbségek központi szerve teljes joggal dolgozott azon, hogy népének érdekeit az új alakulásban legjobban megvédelmezze. Természetesen tisztában volt azzal, hogy a zsidó kisebbség érdekei nem ugyanazok, amik a többi kisebbségeké, legtöbbször ellentétesek. A zsidó kisebbség különleges elhelyezkedésénél, életrevalóságánál még inkább növelhette a maga hatalmát és erőt a legyengített, tri-

noni és varseillesi Európában, amelyet a többi kisebbségek börtönnek éreztek és a határok megváltoztatására törtek.

Ezért az Alliance Izraelite elhatározta, hogy saját maga veszi kezébe az európai kisebbségek megszervezését. Az államok ellenállása egyszerűen megszűnt. A genfi konferenciára utazó delegátusok szabadjegyet kaptak kormányveiktől. Genfben a házigazda tisztját Leon Moizky, az Alliance Izraelite párisi központjának főtitkára látta el, míg az összehívással összefüggő adminisztrációt Ewald Amende lett delegátus intézte, az Alliance Izraelite ismert bizalmi embere. Az első genfi konferencia rohanással kezdődött. Leon Moizkynak azzal az indítványával szemben, hogy a kisebbségi konferencia a megalapított határok szigorú tiszteletbentartásával a kisebbségek kulturális jogaiért száll síkra, szembeszálltak az ukránok és a bolgárok. Ezek követelték, hogy a kisebbségi szervezet a határok megváltoztatásáért, a békeszerződések revíziójáért és a kisebbségek gazdasági és szociális érdekeinek megvédelmezéséért induljon harcba. Erre a bolgárokat és az ukránokat kizárták a szervezetből. Ezek az ellentétek azóta is minden konferencián kiütöttek. Magyar szempontból tisztázandó még a kérdés, hogy a magyar kisebbségek képviselői miért maradtak mindvégig tagjai a konferenciának és hogy a hivatalos magyar világ és a revízió vénei a „Magyar Külpolitika” körül miért csak oly későn ébredtek arra, hogy a kisebbségi konferencia súlyosan sérti a magyar nemzet érdekeit.

Az európai kisebbségek igazi szervezetének természetes központja Budapest. A pesti sajtótól azonban a ránehezülő nemzetközi nyomás miatt nem lehet elvárni, hogy gyűjtogassa a mozgalom tüzeit, amihez bátorság, függetlenség és forradalmi elszántság kell. Ez a feladat a vidék egészséges közvéleményére vár.

— Harmincnégy bacsikai gyermek megy a fővárosba. A bajai járás gyermeknyaralásai akciója keretében a jövő hónapban, valószínűleg 20-ika táján harmincöt bacsikai gyermek megy Budapestre. A gyermekek mintegy 4—5 napig a főváros vendégei lesznek viszonzásul a jelenleg Herczegszántón időző budapesti kisgyermek nyaralásáért. A budapesti tanulmányuton a járás valamennyi községéből részt vesz egy-két gyermek.

— Határidő előtt elkészült a kövezési munka. A műszaki hivatal utkövezési programjában szereplő és a Hajnald utcától a járásbírósigig vonuló uttesteknek a vállalkozóval történő megállapodás értelmében július 20-án kellett volna elkészülniük, illetve a forgalom számára megnyitni. A nagyon forgalmas utvonatra való tekintettel azonban a munka a rendesnél nagyobb apparátussal folyt le s így a határidő előtt ismételten használhatóvá lett a kérdéses uttest. Az utszakaszon 4 és fél méter szélességben fejkő burkolatot alkalmaztak aszfalt és bazalt anyagból.

A mi álmaink...

Vannak álmaink, biborosak, nagyok.
... Ilyenkor úgy magunkra vallunk.
Pirkadati hajnaló színekkel
Befestünk egy darab ábrándot,
Az Isten két egét durcásan áthuszuk...
... Ennyi volt a műünk, s jaj,
[szótá az egünk sosem nevet.
De azért csak járjuk az élelünk,
Mint a mítoszi félistenek...
... Szánón bölintgatnak ránk az ut-
[virágok :
Az orgonák rózsák és dáliaik...
Adventes lelkünk olykor fel-felzokog...
S álmaink hol pirosak, hol fehérek,
[hol gyászosan lilák.
Minden életnek van egyszer Májusa.
Ki tilthatja meg, hogy pattanjon
A bimbó, ha üzent a Tavasz Mese
[honból...
... De jaj, hazugok a májusi éjek :
Szíromhullás van egy kora reggel...
S álmaink oiy fáradtak, oiy fakul-
[tak, oiy hirtelen vének.
Sirva gázolunk a lepergő szítmok-
[ban...
... Szomoruan hull a Május-eső.
Mi csak révedezünk tántorgón előre
S elhalón, gyótrón suttojja az ajkunk:
Hol vannak álmaink, a biborosak...
Kinek az átka teljesedik ily vad-
[keserűn rejtünk...
Könnyünk és bánatunk ha mind-
[mind elzokogtuk,
Tisztán-látásunk megnövekszik.
... Elfeledjük lassan deres álmokat
S nem idézzük többé régi Májusunkat,
Mert benne megleltük igaz önmagun-
[kat...
S ki igaz-magára lel, Istenre talál :
Vele élve-halva, örök Májusban áll.
Után.

A szekszárdi kir. törvényszék ba-
jai kirendeltségétől. P. 11290/1930
szám.

Idéző hirdetmény.

A szekszárdi kir. törvényszék ba-
jai kirendeltsége közhírré teszi, hogy
Rehák János bajai lakos feleperesnek
Rehák Jánosné sz. Moncsék Erzsé-
bet alperes ellen házasság felbontá-
sára és jár. iránt indított perében
az előkészítő eljárásra és érdemi tár-
gyalásra határnapot tűz és felhívja
a feleket, hogy 1930 évi szeptember
hó 26. napján délelőtt 8 órakor a
hivatalos helyiségében, Bajsa, várme-
gyeháza, II. emelet 45 ajtószám alatt
jelenjenek meg, egy szermind pedig
Rehák Jánosné sz. Moncsék Erzsé-
bet alperes részére, aki ismeretlen
helyen tartozkodik, ügymondnokul
dr. Major József bajai ügyvédet ne-
vezte ki.

A bíróság felhívja az alperest,
hogy a fent megjelölt határnapon
és órában meghatalmazott ügyvéd
által jelenjen meg, mert ellenkező
esetben sz. ügymondnok fog helyette
eljárni.

Bajsa, 1930 évi július hó 7.

Dr. Weisz Kálmán u. k. kir. tör-
vényszéki bíró.

A kiadmány hitelesíti :
Zerubszki Gyula
irodasegédlist.

Uj!

34 filléres csomag

elegendő
20
pár
harisnyához

Parasztlázadássá fejlődik a mára- marosi és bukovinai antiszemita zavargás

Kolozsvárról jelentik : Mértékadó
politikai körökben nyíltan hangoztat-
ják, hogy a Bukovinában és Mára-
marosban lejátszódó események már
régén nem írhatók a Cuza-féle anti-
szemita mozgalmak számlájára, mert
a háttérben hatalmas szociális forra-
dalom rejtezik. A kormánynak tud-
nia kellett, hogy a vidéken szerve-
zett vasgárdák tulajdonképpen terror
csapatok, amelyek egy későbbi pa-
rasztforradalom megerősítői lesznek.
Ezért felelős a mai helyzet kialaku-
lásában Vajda belügyminiszter, aki
legnagyobb jóindulattal támogatta
Constantin Danilott és Totut antisze-
mita vezéreket. Köztudomásu, hogy
mielőtt Danilo propaganda körutjára
indult, kihallgatáson jelentkezett Vaj-
da belügyminiszternél és e kihallga-
tás eredményeképpen a belügyminisz-

ter utasítást adott a közigazgatás
hatóságoknak, hogy Danilót munká-
jában ne akadályozzák, hanem min-
denben segítik is.

Máramarosban és Bukovinában
mindenki nyíltan beszél a forrada-
lomról és a legkomolyabb politikusok
vélemények is az, hogy a helyzet
most ugyanolyan, mint 1907-ben az
ókirályságban volt, amikor a parasz-
forradalom a zsidók elleni tüntetés-
sel kezdődött.

Most sem néhány zsidócsalád há-
zának felgyújtásáról és egynéhány
ember agyonkínzásáról van szó, ha-
nem arról, hogy a fellázított parasz-
ság tömegei megindultak a véres
lejtőn lefelé és senki nem tudja
megmondani, hol fognak megállni
és milyen hatalmasságokat sepernek
el ujjukból.

Söpredékből alakult bizottságok vették kézbe a hivatalos hatalmat a Székelyföldön

A három székely vármegyének,
Csiknek, Háromszéknek és Udvar-
helynek, a napokban jelent meg
Kolozsváron Szentkereszthy Béla
báró vezetésével egy négytagú kül-
döttsége Moldován Valér tartományi
igazgató előtt s nyújtott át egy me-
morandumot, amelyben kimutatják,
hogy az új közigazgatási rendszer
bevezetése óta e három megyébe
nem a demokrácia, hanem a legfél-
telenebb terror vonult be, ami a
közvégyon, a közérdek és a polgári
biztonság nyugalalmát az anarchikus
baszaskodással cserélte föl. Főpána-
szolták, hogy a megyék és községek
hiába választották meg új tanácsai-
kat, sem a községüzára, sem a
megyeházára nem engedik be őket,
hanem hatáskörüket a lakosság sö-
predékből alakított, ugynevezett inte-

rimár bizottságok bitorolják, akik
ugy garázdálkodnak a Székelyföldön,
mintha választások egyáltalán nem
lettek volna, holott ezeknek a bizott-
ságoknak csak kisegítő és vélemé-
nyező szerepet szánt az új közigas-
gatási törvény s hangsúlyozta, hogy
összeállításuknál a legtekintélyesebb
polgárokat kell arra kijelölni.

Az interimár zsarnokok uralma
nemcsak a békés közéletet bénítja
meg, de első gondjaik közt szerepelt
a kasszák és közpénzek gyors zseb-
revágása. Adják-veszik a tanítói,
jegyzői állásokat és üzérkedéseket
esapnak a kocsmaszedélyek osztó-
gatásából. Moldován dr. meghall-
gatva ezeknek a hajmeresztő álla-
potoknak ecéttelését, kijelentette,
hogy rövidesen személyesen látogat
el a Székelyföldre és teljes hetet

szán a három megye beutazása al-
kalmával a helyszíni vizsgálatokra.

Pneumatik, tömör és légesatornás
abroncs képviselőt

k e r e s

agilis lehetőleg jól bevezetett

körzetképviselőt.

Ajánlatokat kérem

„Jól jövedelmez“

jeligére a kiadóba.

HIREK.

A pesti irodalom

Irta Goga Oktávián volt román kultuszminiszter
Egy idegen olvasóra nézve,
aki ismeri a magyar népet és ismeri
azokat az irodalmi műveket, ame-
lyekben jellemvonásai meg voltak
rögzítve, a jelenlegi magyar iroda-
lom teljesen idegen képet mutat. Az
ugynevezett magyar irodalomban a
magyarok egyre ritkábban találhatók
esztétikai értékeik módosultak, iro-
dalmi hitük megváltozott, hőseik má-
sok lettek. Nem akadsz fel többé a
turáni hevesítés erélyes hangjain,
szemed láttára rajzolódnak a nemzet-
közi művészet szomorú, sötét képei
és elhasznált kliséi. Kinzott szellem,
egy tulzó egyéniség hanykódásai,
durva cinizmus és hallatlan frivoli-
tás kérnek szót mostani termelésük-
ben. Az a híd, amely a mai és a
mult magyar szellemét összekötötte,
megszakadt. Ama társadalmi ele-
meknek, melyek e népnek történel-
mét csinálták, nincs szavuk az iro-
dalomban. Helyettük a színpadon a
lívótvárosi ügyvédet, az antimilita-
rista polgárt, a városit találod, aki
vak a természet szépségeivel szem-
ben. Egy könyv végére érve, ha
rekonstruárod a szerző személyiség-
gét, kinosan fog érinteni új lamered-
séged. Megadhoz terve hamarosan
megállapíthatod : ennek az urnak

semmi köze sincs az ezeréves magyarság egész történelmi tevelődéséhez Árpádtól Arany Jánosig. Ez az ur szokott lakja a modern ahasverizmusnak. Elkülönítve egy évezredes örökség minden hagyományától, nem érti a föld titkait, sem levegőjét, sem világításait, sem árnyékait, sem színeit és mikor egy étkezéskorcsiban a magyar pusztán keresztül utazik, tekintete unottabb az enyémenél. Budapest pusztításai vannak ezeken az idegen lapokon megírva. Ez a hirtelen város a maga amerikanizmusával, kabaréival, zsidóival, dohányosai zsargonjával, éjszakai obszcenitásával, ez a rögtönzött hangyafészek rányomta pecsétjét a magyar irodalomra. Ennek a metropolinak hanyománynéki fájkeverékből egy sajátosság enikai vegyületek támaszt, mely a magyar fajra úgy életmód, mint lelki tekintetben idegen. E keveréket minden faji vonás tekintetében a szemita elem de terminálja úgy értelmi képességre, mint gazdasági és számbeli hatalom tekintetében. Másutt sehol meg nem adott politikai szabadsága és Galiciához való közelléte folytán ez a zsidóárdat évről-évre nő, egyre kevesebb akadályra talál az inferioris bennszülöttekben és itt a Duna partján fészket verve ismert intelligenciájával és élelmességével megkaparintotta a kereskedelmet, ipart, kulturát. Tudatos munkában töltött felszárad elég volt, hogy mint bevándorolt megsemmisítse egy eléggé halvány mult jellegét és a legyőzöttek attributumaiból csupán a magyar nyelvet vegye át, a maga feje szerint módosítsa, hogy Budapestből megteremtse a semita nemzeti kulturának leghatalmasabb empóriumát. Érthető, hogy a Népszínháznak, amelyben szókimondó pusztai pásztorok és kecskeméti betyárok kértek szót, meg kellett buknia, hogy helyet csináljon kozmopolita operetteknek és Molnár Ferenc vigjátékainak, melyekből kiérezheted a szemita szellem hideg humorát, fölforgató cinizmusát és mesterkéltégeit. Bizonyos, hogy népies darabjaik szinpatikus, primitív alakjai borzalmas unatkozásra való alkalmak voltak a varsói külvárosokéhoz hasonló nézők számára. Ez az idegen beáramlás szakította meg a magyar irodalomban a magyar szellem történelmi folytonosságát és szülte azt a sajátosság nélküli, a szokásos nemzetközi termelés előírásaitól vezetett irodalmat, amelyben ugyan ha van nemzeti vonás, az szemita . . .

— Vasárnap hazajön a polgármester. Dr. Vojnics Ferenc polgármester mint jelentettük, a székesfehérvári polgármester feyelmi ügyében pénteken reggel elutazott Bajáról. Az eredeti tarv szerint a polgármester holnap, vasárnap déltátra érkezik haza Bajára több igen fontos városi ügy elintézésére.

— Vasárnapi áramszünet. A közüzemek igazgatóságától nyert érte-

Drágább van, jobb nincs! Az 1930-as Morris Oxford Six

a hethengeres kétliteresek legjobbj.
Finger typ kontroll, hydraulikus fékek, triplex üvegezés stb.
Áraink, hitelfeltételeink a legjutányosabbak.
kérjen felvilágosítást, ajánlatot:
Morris Autók Képviselete Budapest, VI., Andrásy-ut 28.

Bécsben, Sopronban és Budapesten óriási vihar és ciklon pusztított

Bécsben ma reggel óriási zivatar tört ki, amely rövidesen elérkezett Sopronba. Itt fákát döntött ki, tönkretette a villanyvezetékek egy részét. Mire az orkán eljutott Budapestre, karvastagságú faágakat tördelet, háztetőket rongált. Husz perc ciklon dúlt a magyar fővárosban, amelynek karteveit most takarítják el.

sülésünk szerint folyó hó 20-án reggel 9 órától előreláthatólag 13 óráig áramszünet lesz a komiói központban használatlanul szükséges javítási munkálatok elvégzése céljából.

— Válasz a „sükösi affér” ra. Fölkértek bennünket a következő sorok közlésére: Mindenekelőtt kijelentem, hogy a Bajai Újság június 5-ki számában megjelent „A fekete kéz” c. cikkem tartalmát a teljes egészében fenntartom s azért a felelősséget vállalom. Tagadom azonban azt, hogy én cikkemben Sükösd község becsületes népét tartottam volna fekete kezűnek és csatlósainak. Ez rágalom és hálátlanság lenne azzal a néppel szemben, mely becsületes, bekeszerető és szorgalmas multra tekinthet vissza és amelynek körében én is születtem, nevelkedtem és jelenleg is gyermekeiket nevelve működöm. Hogy kiket tartok azoknak, nem tudom. Nem is tudtam. Nem is az én dolgom. Majd megkeresi és meg is találja az arra illetékes ügyészség! A „sükösi affér” többi részét képező sértésekre és gorombaságokra pedig nem válaszolok. Szarvas József kántortanító.

— A világhírű újságíró és római levelező dr. Gustav W. Eberlein tolalából egy mesteri leírás jelent meg a külföldi nagy újságokban arról a szenzációs eseményről, midőn a pápa őszentsége Rómában átvette a német katolikus társadalom részéről neki felajánlott Nürburg típusu 8 hengeres Mercedes Benz speciál gépkocsit. A szentatyának átadott gépkocsiról úgy Eberlein, mint az egész német és olasz sajtó megállapította, hogy az nemcsak motorikus szempontból tekinthető az autotechnika egyik legkiválóbb alkotásának, de mint őszentsége egyéni igényeinek megfelelően elkészített Pullmann-Limousine, a német karosszéria-építés-

csodás mesterművének is minősít hető.

— Lampionos fuvós zenekar átvonulása a városban. A két hét óta Baján a Deák Ferenc zsilipnél táborozó budapesti 38. Honvéd cserkészcsapat 30 tagból álló fuvós zenekara ma érkezik meg Balatonról a Bátaszék felől jövő este 8 órai vónattal. A már itt idéző és a helybeli testvér cserkészcsapatok tagjai nagyszámmal mennek ki fogadtatásukra és zeneszóval keresztül a városban kísérik őket táborukhoz.

— Dohányárosok szervezkedése. A bajai dohánykísárosok pénteken délután 6 órakor csaknem teljes létszámban jöttek össze az Ipartestület helyiségében. A gyűlésen megjelent Szarvady Kálmán, a Dohánykísárosok Orsz. Szövetségének titkára és igen találóan vázolta a kísárosok súlyos anyagi helyzetét, majd tömörülésre hívta fej a sok gonddal bajjal küzködő kartársakat, hogy e nehézségeket annál könnyebben leküzdhessék. Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy az Országos Szövetségbe belép és megalkossa a kísárosok bácskai csoportját. Enökké Meskó O tó helybeli dohánynagyárust választotta meg. Szükségesnek látta továbbá, hogy a kísárosok a közös baj csökkentése és helyzetük javulása érdekében szorosabb összeköttetésbe kerüljön a Központtal, melynek vezetőjeül sikerült a közel multbantartott országos értekezlen Kállay Tamás v. orszgy. képviselőt, a külf. dohánykülönlegességi nagyárust megnyírni. Szóba került a kísárosok azon súlyos sérelme, amely a kísárosok számának állandó szaporításával éri őket, valamint a vasárnapi munkaszünet hiánya, valamint a fogyasztók egy bár kis részének az a kívánsága, hogy a napi, néha havi dohányszükségletüket a szomorú anyagi helyzetben szenvedő s rendszeren csak a minimális forgatókével rendelkező kísárosoktól hitelbe vásárolhassák. E két utóbbi bajra a helyi csoportnak is van módjában segíteni, amennyiben kimondotta az értekezlet, hogy élni kíván a Kincstár humánus rendelkezésével az árudák nyitvatartására vonatkozó azon pontjával, amely lehetővé teszi a kísárosoknak, hogy a vásár és ünnepnapok délutánjaik jól megérdemelt pihenésnek szánhassák. A hitelbe való vásárlást

egyébként is tiltják a dohánykezelés szabályzatok. A gyűlés lefolyása a magas Pénzügyi kormányrál elfelve és elintézésére váró kérelmek teljesítése reményének jegyében folyt le. — Uj terményértékesítő vállalat. A „Bajai Újság” mai számában közli a „Concordia” budapesti termelő, beszerző és értékesítő szövetkezet hirdetését. E hirdetés tartalmára külön is felhívjuk az olvasóközönség figyelmét, mert a gazdasági vérkeringés és az értékcsera mai nehézségei mellett ez a vállalat is hozzájárul a mezőgazdasági termékek piacra vetésének gyorsításához.

Ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be, használjuk a hazai

Mohai Agnes

Ásványvizet.
Dr. Gebhardt egyetemi orvostanár.
Vezérképviselő: Ásványviz Kereskedelmi r.t. R.T. Budapest, VI., Király utca 12.

S-P-O-R-T.

Magyar győzelem az osztondi kardvívó versenyen

A tegnap megtartott osztondi európai kardvívóversenyen a magyarok fényes győzelmet arattak. A kilenc győztes közül heten magyarok. Első: Piller György. Második: Leskovszky Lengyel. Harmadik Vitéz dr. Uarik. Negyedik: Anzelm oiasz őrnagy. Az ötödik helytől a kilencedikig csupa magyarok szerepelnek. A nagyszámu, előkelő publikum lelkesen ünnepelte a magyarokat.

A vasárnapi regatta előtt.

Egész Budapest és a kontinens nagy érdeklődéssel tekint a holnapi regattaversenyre elé, amely az európai bajnokságról fog dönteni. A nyári sportszezon e jelentős eseménye fényes külsőségek közt fog lefolyni.

Van-e és lesz-e sportélet Baján?

Kedves Olvasó! Az alábbi sorokat, melyekből talán ellenszenves hangok hallhatók, ne vedd gyűlöletes piszkálódásnak, hanem erős figyelemzetetésnek, melynek helyességéhez add te is hozzájárulásodat.

Én, aki naponta kísétálok a sporttelepre, állandóan figyelem — kontrolizációkat végezve a mult és jelen között — a bajai sportélet fejlődését.

A nemrégiben még pompásan virárgzott a bajai sportélet létének tavaszán, — mert csak három év óta

Jön, jön!

Ezennel felhívom a mélyen tisztelt közönség figyelmét, hogy a jövő hét folyamán megindítom nemzeti színre festett lajtala Folyamörkaszárnánál levő ártézi kutból finom bakteriológilag megvizsgált egészségcsavanykás

ártézi víz hordását

várososzele 10 literes vödör 10 fillér. Kérem a mélyen tisztelt közönség szives pártfogását. Akihez nem jutok és óhajtam a vizből, levelezőlapom utóat és házezámot meglegyzi és rögtön jövek a vízzel. MERKVA JÁNOS lakom: Baja, Tigris-u. 3.

Apró hirdetések.

Állatvásártér 17 számú ház vendéglővel szabadkézből eladó. Bolvári Albertné.

Budapesti-ut 60. számú korcsmai üzletház augusztus hó 1 re kiadó, vagy aladó. Érdeklődni lehet Attila utca 15 szám.

Pénztárkezelésben jártas irodai gyakorlattal bíró leány állást keres. Cim a kiadóban.

Butorozott szobát keresek az Uránia mozi közelében. Cimüket adják le a kiadóba.

Butorozott szobát keresek teljes ellátással. Cimüket adják le a kiadóba.

Egy négy középiskolát végzett fiú tanulónak felvétetik az Uj Élet könyvkereskedésében.

Egy fiut fánöncnek felveszünk heti fizetéssel a Bajai Ujság nyomdájába.

ELADÓ

1. A csávolyi uti vámházal szemben levő három emeletes

magtár épület

2. ugyanott

lakóház istállóval

3. több háztelek

Értekezni lehet dr. Ráiser Péter ügyvédnél Baja, Kossuth-u. 5. sz.

Ejjeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap délután nyitva
július 14-től július 21-ig.
dr. Makray László
Gyarmati Emil
gyógyszertára.

Saját gyártmányu

LÓSZÓR

paszirsziták

paszirteknők

olcsón kaphatók

UTRY-nál

Telefon 280. Erzsébet kir.-u. 38.

Elsőrendű prima minőségű
szövött

nádroletták

előnyös fizetési feltételek
mellett olcsó árban

kaphatók

FEKETE ADOLF

Baja, Szentlászló utca 19. szám alatt

Kitűnő kereseti lehetőség

kinálkozik agilis, szorgalmas, tevékeny uriember számára. Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.

Erzsébet királyné utca 2 számú házban, a volt

CORSO mozihelyiség,

továbbá

**üzletek,
műhelyek,
raktárak,
gyárhelyiség,
olcsón kiadó.**

Értékesítésre

és a legmagasabb napi áron való eladásra azonnali elszámolás mellett átveszünk az ország bármely részéből, bármely mennyiségben mindennemű terményeket, zöldség és főzelékeket, hüvelyes terményeket, gyümölcsöt, mákot, diót, baromfit, tojást, hizó és vágó állatokat

vásárcsernoki és fiók elerésítő helyeinkre és külföldi exportra. Küldeményekről előzetesen sürgőnyileg, vagy levélben értesítést kérünk.

CONCORDIA

Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezet

Budapest, József krt. 30. Áruküldeményeknél: Vasútállomás Bud-pest, Központi Vásárcsernok. Telefonszám József 376-45. Érdeklődésnél válasszbélyeg.

Vásároljon az Uj Életben.

VARROGÉP

JAVÍTÁS

SAKSZERUEN
ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.
Erzsébet királyné utca 20. sz.

Laky berautója
megrendelhető
ugy éjjel mint nappal
Telefon: 375. Telefon: 375.

Legolcsóbban

Mély tisztelettel értesitem Baja és környékének

nagya becsült közönségét, hogy a Gondviselés című temetkezési vállalat raktárát ugy koporsókban és koszorúkban minden igényt kielégítően a még itt eddig nem létezőkkel pótolta.

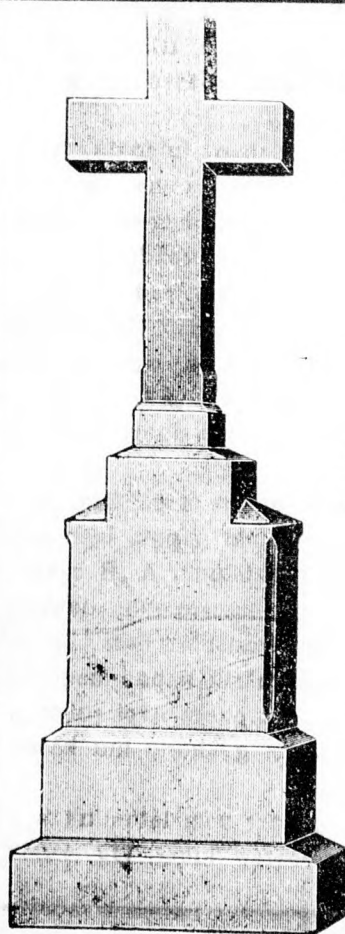
Közismert, hogy a Gondviselés temetkezési vállalat eddig is a legszebben és legolcsóbban temetet, lelkiismeretes szakszerű munkával arra fog törekedni, hogy nagya becsült vevőinek megelégedését nem csak kivételben de árakban is kiérdemelje.

Elvállal vidéki temetéseket exhumálást hullaszállítás a legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Becsés pártfogásért esedez a

GONDVISELÉS

temetkezési vállalat Baja, Hajnald utca 2, a Belvárosi plebániával szembe.

Sirkövek

legolcsóbbárban, *Pontos kiszol-*
szép, modern, gálás, kedves-
fekete svéd ményes árban,
gránitból és nagy
fehér választékban
márványból. kaphatók

SZTIPICH BÉLA

kőfaragó
sirkőraktárában

Baján, Arany János-u. 6. szám
uj postaépülettel szemben és

Vaskuton, Temető-u. 77. sz.

Saját házban.

Saját gyártmányu

nyugágyak és vas táboriágyak
előnyössen beszerezhetőek Utry Pál Fiainál

Telefon: 280. Erzsébet kir.-né utca 38. Telefon: 280.